

Yağdı K, Çifci EA, Kurt P Ö (2011) Türkiye’de tarla bitkileri tohumluk üretimi ve dış ticaretindeki gelişmeler. Türkiye IV. Tohumculuk Kongresi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ziraat Fakültesi ,Samsun 14-17 Haziran 2011.

Özet

Bitkisel üretimde gübreleme, çapalama, sulama ve ilaçlama gibi çok sayıda yetiştirme tekniklerinin doğru şekilde kullanımının yanı sıra üstün nitelikli ve kaliteli tohum kullanılmasıyla verimde % 20-30 oranında hatta yabancı döllenmiş türlerde, melez tohumlar ile üç katına kadar artış sağlandığı bilinmektedir.

Ülkeler arasında tohum ticareti 2009 yılında 42 milyar USD’ ye ulaşmıştır. Yurdumuzda ise 1982-1985 yılları arasında yapılan yasal düzenlemeler sonucu tohumculuk faaliyetleri hızla artmış, kamu kuruluşları ile özel sektör tohumculuk firmalarının 2008 yılında toplam ticareti 375 milyon USD’ ye ulaşmıştır.

Tarla bitkilerinde dağıtılan tohumluğun gereksinimi karşılama durumu ele alındığında, 2009 yılı için buğdayda üretimin ihtiyacı karşılama oranı % 42 olup, hibrit mısır, hibrit ayçiçeği, soya, pamuk ve aspir gibi endüstri bitkilerinde ise gereksinim duyulan tohumluğun tamamının karşılandığı görülmektedir. Yemelik tane baklagiller içerisinde yer alan nohut, kuru fasulye ve mercimek için ise üretilen tohumluk miktarı gereksinimi ya hiç karşılamamakta yada % 1 düzeyinde kalmaktadır.

Tarla bitkilerinin tohumluk ticareti açısından ülkelere göre 2009 yılında ihracat değerleri incelendiğinde 884 milyon \$ ile Fransa, 746 milyon \$ ile ABD ve 458 milyon \$ ile de Almanya en üst düzeylerde yer alırken Ukrayna, Pakistan, Mısır gibi ülkelerde en düşük ihracat değerleri görülmektedir. Benzer şekilde ithalat değerlerine bakıldığında 590 milyon \$ ile Fransa, 457 milyon \$ ile Almanya ve 447 milyon \$ ile de ABD ilk sıralarda yer almaktadırlar. Büyük bir tarımsal potansiyele sahip olan ülkemiz ise tohum yetiştiriciliği için tüm üretim faktörlerinin uygun olmasına rağmen, 36 milyon \$ ihracat ve 53 milyon \$ ithalatı değeri ile alt sıralarda yer almaktadır.

Ülkemiz tohumculuk sektörünün gelişmesi ve desteklenmesi için yasal ve idari düzenlemelerin, yurdumuz koşulları da göz önünde tutularak, AB standartlarında yapılandırılması ve özellikle kendi çeşitlerimizin ıslah edilebilmesi amacıyla yürütülen AR-GE çalışmalarına önemli destek verilmesi gerekmektedir.